

ARJEN JANSONS

In het bos zijn de wilde dieren

De moord op Sybine Jansons

VAN GENNEP • AMSTERDAM

Ter nagedachtenis aan Sybine Jansons

Inhoud

Voorwoord	9
I. Op zoek naar Sybine	
1. Vermist	13
2. Sybine en ons gezin	23
3. De fiets	31
4. Op onderzoek uit	37
5. Steun	45
6. De chipcard	49
7. Opsporing Verzocht	53
8. Sporen in het bos	57
9. Het verhoor	67
10. Op de Wallen	79
11. Gevonden	91
12. Begraven	103
II. Op zoek naar de dader	
13. Het profiel van de dader	111
14. De ontknoping	135
15. De rechtszaak	149
16. Het hoger beroep	159
III. De ware toedracht?	
17. Meer over Martin C.	171
18. Reconstructie	187
Nawoord	197
Verantwoording	205

Voorwoord

Elk jaar op 19 januari gaan mijn vrouw Tineke, dochter Hanna en ik naar Maarn en Breukelen. We bezoeken daar de locaties waar onze dochter en zus Sybine is ontvoerd en vermoord door een meedogenloze en gewetenloze crimineel. We zetten een plant in het bos waar ze moet zijn gegrepen en we strooien bloemen uit op de plek waar haar lichaam gevonden werd. In onze gedachten proberen we zo dicht mogelijk bij haar en de gebeurtenissen van de 19^e januari 1999 te zijn. Zo herdenken wij jaarlijks onze Sybine.

Uit dezelfde behoefte aan nabijheid is dit boek ontstaan. Na de verdwijning van Sybine op 19 januari 1999 kwamen we zonder daarop voorbereid te zijn terecht in wat aanvoelde als een oorlogssituatie. De situatie waarin je als gezin opeens geconfronteerd wordt met een vermissing kan ik niet anders omschrijven. Om te overleven heb ik me vanaf het eerste ogenblik intensief met de opsporing bemoeid. Dat kon ook niet anders: we zouden en moesten weten wat er met Sybine gebeurd was. Ik heb gedurende de hele periode een dagboek bijgehouden.

Dit boek is ook gebaseerd op de dossiers die ik in een later stadium van de Advocaat-Generaal van het Amsterdamse Gerechtshof Mr. Diederik Aben ter inzage heb gekregen. Na afloop van de rechtszittingen en de veroordeling heb ik mijn onderzoek niet gestaakt. Op een aantal punten heb ik nieuwe informatie verzameld die verder licht werpt op wat er met Sybine is gebeurd.

Aan het eind van het boek treft u een reconstructie aan van de gebeurtenissen van 19 januari. Op basis van diverse getuigenverslagen en van sporenonderzoek geef ik een onderbouwde visie op wat er op de 19^e januari 1999 kan zijn gebeurd. In deze

reconstructie spelen nieuwe feiten die na de veroordeling in 2000 naar boven zijn gekomen een rol.

In ons gezin speelt het christelijk geloof een belangrijke rol. Voor ons is de Bijbel een dagelijkse bron van inspiratie en kracht. Kracht om weerstand te bieden in tijden van crisis; kracht om het kwaad te overwinnen. In de Tweede Wereldoorlog was het gereformeerde geloof een bron van verzet.

Sybine was christelijk opgevoed. Ze was sociaal voelend, weerbaar en stond met beide benen op de grond. Ze zat in de tweede klas van het gymnasium en was een belofte voor de toekomst. Een werkstuk dat ze gemaakt had met een aantal klasgenoten was genomineerd voor een Europese prijs. In februari 1999 zou ze naar Brussel gaan voor de uitreiking.

Aan dit leven is op een ongekend wrede wijze een eind gemaakt. Een zware crimineel die niet op vrije voeten had mogen rondlopen heeft haar het leven ontnomen. Maar Sybine heeft zich tot het laatste moment verzet – wat direct heeft geleid tot het opsporen van haar moordenaar.

Voor ons als nabestaanden is het bijna onmogelijk om met het verlies van Sybine om te gaan, maar het geloof stelt ons daartoe in staat. Wij geloven niet dat de dood het laatste woord heeft. Wij blijven geloven in het ideaal van een rechtvaardige wereld zonder zonde.

Arjen Jansons,
januari 2009

I.

Op zoek naar Sybine

1. Vermist

Het is dinsdag 19 januari 1999, een grijze donkere januaridag met een temperatuur tegen de 10 graden. Het is al pikkedonker. Ik fiets over het bospad tussen het Revius Lyceum in Doorn en ons huis in Maarn, waar ik met mijn vrouw en mijn twee dochters woon. Het is de route die mijn dertienjarige dochter Sybine elke schooldag aflegt. Die middag heeft ze er, als het goed is, ook gefietst. Maar ze is nooit in Maarn aangekomen.

Om kwart over zes was ik thuisgekomen van mijn werk bij NS Railinfrabeheer in Zwolle. Toen ik via de garage de keuken binnenkwam, trof ik mijn vrouw Tineke in paniek aan. Sybine was niet thuisgekomen. Tineke vertelde me in tranen wat er allemaal was voorgevallen sinds ze een klein halfuur eerder onze oudste dochter niet thuis aantrof.

Tineke was met onze tienjarige dochter Hanna schoenen kopen in Utrecht. Tegen zessen kwamen ze thuis, en Tineke zette eerst het avondeten op. Omdat ze het wel vreemd vond dat Sybine er niet was, belde ze een paar van haar vriendinnen, maar onze dochter was daar ook niet. Nu werd Tineke ongerust. Had Sybine soms een ongeluk gehad? Ze belde met ziekenhuizen in de buurt om te informeren of er ook een dertienjarig meisje binnengebracht was. Toen dit niet het geval bleek, belde ze de politie om te zeggen dat haar dochter vermist werd. De politie zei dat er zo veel van dit soort meldingen zijn. Dat meisjes van deze leeftijd wel vaker van huis weglopen. Tineke moest haar man, zodra hij thuis was maar even de route van school naar huis laten fietsen.

Dus hier fiets ik nu, door het donkere bos. Ik ben meteen op pad gegaan. Alhoewel ik niet het gevoel heb dat ik iets ga vinden, zoek ik de hele route af. Fietsend over de ventweg langs

de Amersfoortseweg speur ik de bosrand af van de Kaapse bossen aan mijn rechterhand. Door onmiddellijk actie te ondernemen kan ik mijn gevoelens van ongerustheid voorlopig de kop indrukken. Bovendien heb ik nog totaal geen idee wat er aan de hand is. Er is vast een eenvoudige verklaring voor Sybines afwezigheid. Moet ik me soms mee laten slepen door angstfantasieën die later niet blijken te kloppen?

In gedachten ga ik Sybines gangen van vandaag na, voor zover Tineke die heeft kunnen achterhalen. Vanochtend vroeg moest ze eerst naar de orthodontist. Ze is een zelfstandige meid die gewend is alleen dit soort bezoeken af te leggen. Om tien voor acht zat ze al in de trein naar Utrecht. In de trein kon ze mooi nog even leren voor de repetitie Duits van die middag. Twee uur later was ze weer in Maarn en ging ze eerst langs huis om thuis haar schooltas op te halen, een blauwe Kiplingrugtas. Snel is ze weer op de fiets gesprongen en legde de route af waar ik nu langsfiets, op weg naar het Revis Lyceum in Doorn. De lessen waren vandaag al om twee uur 's middags geëindigd vanwege een lerarenstaking, maar Sybine stond na schooltijd nog de Duitse repetitie te wachten, die haar klasgenoten het eerste uur al hadden gehad.

We wisten ook dat Sybine na schooltijd nog een broodtrommeltje zou kopen bij de Marskramer in Doorn. Ik besluit daarheen te fietsen en dan terug naar huis te gaan. Ik bel aan bij de Marskramer in de hoop iemand te spreken te krijgen. Tevergeefs, de winkel is donker en verlaten.

Op de terugweg, als ik alweer in de bebouwde kom van Maarn ben, kom ik langs het huis van Lisette, een van Sybines schoolvriendinnen. Samen met haar en hartsvriendin Mirjam fietst Sybine meestal naar school en naar huis. De vrijstaande huizen in Maarn Zuid zijn tussen de bomen gebouwd. Ik besluit aan te bellen. In het bijzijn van haar moeder vertelt Lisette me wat er

zich die middag allemaal op school heeft afgespeeld. Dat helpt me het volgende halfuur door.

Lisette vertelt dat Sybine heeft moeten nablijven. Dat ben ik van mijn dochter niet gewend, maar Lisette kan het uitleggen. Lisettes hele atheneumklas was er door de leraar handenarbeid uitgestuurd. De man had nogal moeite met het onthouden van de namen van de kinderen en had beloofd dat hij op taart zou trakteren als hij weer eens een naam niet wist. Toen dat vanmiddag het geval was en de klas in koor om taart riep, raakte hij geïrriteerd en stuurde alle leerlingen eruit. Lisette had zich op de gang lopen vervelen en toen ze Sybine in de Latijnse les zag zitten, had ze uit balorigheid naar haar gezwaaid. Sybine zwaaide terug. Dit schoot de leraar Latijn op zijn beurt in het verkeerde keelgat. Het was ook in deze klas rumoerig en veel kinderen waren hun boeken vergeten. De leraar zei dat gezien de situatie iedereen straf verdiend had, maar dat Sybine nu maar eens aan de beurt was, omdat die anders nooit straf kreeg. Sybine had dus eerst om twee uur haar proefwerk Duits moeten inhalen en daarna nog strafwerk moeten maken. Lisette en Mirjam hadden Sybine om half drie nog gezien toen ze klaar was met het proefwerk. Daarna waren ze met z'n tweeën naar huis vertrokken. Ze moesten nog een repetitie Engels leren voor de volgende dag.

Nog bij de ouders van Lisette, het is inmiddels kwart over zeven, probeer ik de leraar Latijn te bereiken. Hij is niet thuis. De brugklascoördinator is er ook niet. De conrector krijg ik wel aan de telefoon. Ik vertel hem dat Sybine nog steeds niet thuis is gekomen van school en dat we ons ernstige zorgen maken. De conrector belooft contact te zoeken met de leraar Latijn en de conciërge. Later horen we van een leerling die met een gebroken been bij de conciërge op haar ouders zat te wachten, dat Sybine 's middag om drie uur het strafwerk bij de conciërge heeft ingeleverd. Daarna is ze weggefietst.

Ik neem afscheid van Lisette en haar moeder en fiets naar huis. Ons doorgaans zo vredige huis blijkt veranderd in een opsporingscentrum. Monique is er, een buurtgenoot en de moeder van een klasgenootje van Sybine. Ze heeft een vriendin meegenomen die huisarts is. Ze hebben opnieuw contact gezocht met de politie en deze opgeroepen tot actie. Op mijn verzoek vragen ze de politie nu ook om de filiaalhouder van de Marskramer op te sporen. Ik wil weten of Sybine daar geweest is om haar broodtrommeltje te kopen. Vervolgens besluiten we een aantal mensen te mobiliseren voor een uitgebreide zoekactie.

Om half negen start de zoekactie. We zijn met ruim twintig man. Mensen die ik via de kerk ken, buurtgenoten, vrienden, enkele oud-onderwijzers van Sybine. Een van de kennissen die ik bel, is druk bezig een presentatie voor te bereiden voor zijn werk, maar is gezien de ernst van de situatie onmiddellijk bereid mee te doen met de zoekactie. Hij neemt zijn oudste zoon mee. Ik bel ook onze predikant, Eugène Baljet. Hij is van onze leeftijd en heeft vier zoons, een van hen net zo oud als Sybine. Eugène is net begonnen met een kerkelijke vergadering, maar breekt deze af om mee te helpen zoeken. Zijn twee oudste jongens gaan mee.

We beginnen met het doorzoeken van het terrein van het Revius: het schoolplein, de fietsenhokken en de tuin. In een bijgebouw is nog een muziekgroepje aan het oefenen. Inmiddels heeft de conrector toegezegd dat hij diezelfde avond de gehele school gaat doorzoeken, ook de ruimten waar normaal gesproken niemand komt.

De groep wordt in tweeën gesplitst. De ene groep begint bij het SBI, het Slotemaker de Bruïne Instituut, een trainingscentrum voor medezeggenschapsraden dat aan de Amersfoortseweg halverwege tussen Maarn en Doorn ligt. Omdat ik de ventweg tussen Maarn en het SBI al heb afgefietst, concentreren we ons nu op de fietsroute tussen het SBI en Doorn. Bij het SBI begint

het fietspad door het bos waarover scholieren van Maarn naar Doorn fietsen. De groep gaat dit fietspad afzoeken in de richting van Doorn, inclusief een strook van ongeveer vijftig meter aan weerszijden van het pad.

De andere groep, waar ik deel van uitmaak, loopt de fietsroute vanaf het Revius in Doorn richting het SBI. Beide groepen zullen elkaar dus halverwege de route in het bos ontmoeten. We verlaten het schoolplein en ik kom even tot mezelf. Ik realiseer me nu pas wat we eigenlijk aan het doen zijn. Ik begin me voor het eerst zorgen te maken over het leven van Sybine. Tegelijkertijd ervaar ik door de massale steun een geweldige kracht om, wat er ook gebeurt, deze onmenselijke last te kunnen dragen. Ik wil bidden maar ik kan het niet. Het blijft nu bij een heel kort gebed: Heer, geef dat er veel mensen voor Sybine zullen bidden.

We lopen eerst door de bebouwde kom, heuvelopwaarts, richting het bos. Ik zie dat er op de hoek van de Sparrenlaan een reclameauto van Mars op de stoep geparkeerd staat. Door de donkere reclameopschriften zijn de ruiten geblindeerd. Ik loop in de richting van de auto. Als ik nog maar vijf meter van de auto verwijderd ben, merk ik dat er iemand achter het stuur zit. Op hetzelfde moment geeft de chauffeur vol gas en rijdt keihard weg. Gedachten flitsen door mijn hoofd. Zou Sybine in die auto gezeten hebben? Zou haar misschien gevraagd zijn een enquête in te vullen waarmee ze een Mars, waar ze dol op is, had kunnen winnen? Had ze daarbij plaats moeten nemen in de auto? Waarom reed die chauffeur zo snel weg? Ik pak onmiddellijk mijn mobiele telefoon uit mijn zak en vraag Tineke dit door te geven aan de politie. Ik veronderstel op dat moment dat er meteen een paar patrouillerende politieauto's achter de Marsauto aan gaan.

Dan komen we bij het einde van de bebouwde kom; de straat gaat over in een bospad met daarnaast een fietspad. We lopen verder en zoeken naast het fietspad dwars door het bos. Opeens

zien we een helikopter in de lucht hangen met een schijnwerper die voor een kegel licht in het bos zorgt. Het geeft een vreemde en onheilspellende atmosfeer. Op hetzelfde moment komen we de andere groep tegen, waarvan de mannen zijn uitgewaaierd in het struikgewas. Ik wind me op over het gebrek aan coördinatie, het is een stelletje ongeregeld. Ik begin te klagen: 'Dit is niet het moment voor iedereen om zelf de baas te willen spelen. Samen staan we sterker. Er moet een rij gevormd worden, zij aan zij, zodat er geen plek overgeslagen wordt.' Op rustige toon vervolg ik: 'Waarom niet een lint van personen dwars over het pad, zoals bij zoekacties van militairen? Op deze manier sla je toch plekken over.' De groep wijst vervolgens een leider aan om het overzicht te bewaren.

De boswachter die aan het einde van het pad woont, komt kijken wat er loos is. Hij wijst erop, dat even verderop in het bos een gebouwtje van de scouting staat. We besluiten met zijn allen naar het SBI te lopen, naar de Amersfoortse weg. De batterijen van de zaklantaarns dreigen op te raken. Eugène probeert me over te halen naar huis te gaan, hij is bang dat ik met een dode Sybine geconfronteerd word. Ik sta in tweestrijd, maar ik besluit toch maar naar huis te gaan. Leo, de vader van Mirjam, gaat met me mee. Hij kan dan de batterijen mee terugnemen, zodat ik naar huis kan gaan. In Maarn kunnen we gelukkig nog terecht bij de eigenares van de plaatselijke huishoudwinkel, wanneer we haar uitleggen waarom we zo laat nog aankloppen.

Thuis blijkt dat een vriendin de lokale afdeling van de Lions heeft gebeld, die net met de wekelijkse vergadering bezig is. Alle acht Lions – waaronder een generaal en een lijfwacht van de koningin – besluiten onmiddellijk mee te zoeken en begeven zich naar ons huis. Zij zullen vanaf tankstation Heerikhuis aan de voet van het bos en de Maarnse berg in de richting van het SBI gaan

zoeken. Bij het tankstation slaan ze zaklantaarns in. Op een paar meter afstand van elkaar zoeken ze de bosrand af.

Later hoor ik dat de groep die ik net verlaten heb, inmiddels dieper het bos in is gegaan, in de richting van de Maarnse Grindweg. Uiteindelijk komen ze dicht bij de Knorrebuurt uit. Op tien meter afstand van elkaar tasten de mannen het terrein af. Ze houden telefonisch contact met de politie. De bomen zijn kaal, dus het gebied is goed te overzien. Aanvankelijk praten de mannen met elkaar: 'Heb je al bij de huisjes van de scouting gekeken?' 'Ben je daar al geweest?' De één is somber gestemd en schat de kans dat ze haar levend terugvinden laag in. Een ander is optimistischer en zegt dat ze vast bewusteloos in het bos ligt, dat ze haar elk moment kunnen vinden. Over één ding is iedereen het eens: Sybine is niet weggelopen. Gaandeweg wordt er steeds minder gesproken. Uiteindelijk overheerst het stilzwijgen.

De politie wilde in eerste instantie niet zoeken, omdat vermiste personen in verreweg de meeste gevallen blijken te zijn weggelopen. Aangezien dit nogal eens voorkomt, zou het direct uitrukken van de politie tot onnodig veel capaciteitsbeslag leiden. Het grote aantal vrijwilligers dat onmiddellijk op de been is en wél tot een zoekactie is overgegaan, overtuigt de politie ervan dat het hier niet om zomaar een weggelopen puberende tiener gaat. Hier is iets ernstigs aan de hand. Er is besloten een helikopter in te zetten, die we inderdaad tijdens het zoeken hebben gezien. Om circa kwart voor elf verzoekt de politie de vrijwilligers het zoeken te staken. Als zij gaat speuren met een helikopter met infrarood zou dat bemoeilijkt worden door de zoekende mensen op de grond.

Ondertussen krijgen we thuis twee belangrijke berichten door. Ten eerste meldt de politie dat Sybine inderdaad bij de Marskramer is geweest om een broodtrommeltje te kopen. Ik loop

naar boven, naar de kamer van Sybine. De gele gordijnen, de blauwe schommelstoel, de grenen boekenkast met ingebouwd bureaublad van Ikea, alles staat er nog net zo bij als altijd. Sybines dwarsfluitkoffer staat op de grond, onder haar muziekstandaard die ze netjes in een hoekje heeft gezet. De goudvis zwemt rondjes in zijn kom. Toch voelt de kamer nu doods en verlaten.

Ik zie een boodschappenlijstje op haar bureau liggen, waarop staat:

1. broodtrommeltje
2. groen voor de vissenkomp

Ik vraag me af of ze na de Marskramer ook naar een dierenwinkel is geweest.

Rond elf uur is de conector aan de telefoon. Hij heeft de hele school doorzocht. De kelders, de technische ruimten, de archief ruimten. De kleedkamer van de toneelvoorstellingen en de ruimte onder het podium, waar het decor opgeslagen ligt. Niets gevonden.

Nu dringt de ernst van de situatie pas echt door tot Tineke. Tot nu toe heeft ze nog gedacht dat Sybine misschien met een gebroken been in het bos ligt. Zelf was ik meteen veel pessimistischer. Ik denk dat ze eerder met fiets en al ontvoerd is in een Dutroux-busje en dat we geen spoor van haar zullen terugvinden in de Kaapse bossen.

De laatste vrienden gaan naar huis, met de belofte morgen weer langs te komen. Onze tienjarige Hanna is de hele avond opgebleven en zat dicht bij de telefoon. Het is inmiddels bijna twaalf uur. Ik ben kapot. Heb behoefte aan rust. Maar even na twaalfen wordt er weer aangebeld. Een man in burger. Ik wil hem eerst niet binnenlaten, maar het blijkt de wijkagent te zijn. Ruim een uur lang ondervraagt hij ons: over het signalement van Sybine, wat ze vandaag voor kleren droeg, maar ook over hoe het er in ons gezin aan toegaat. Ik neem me voor, hoe uitgeput

ik ook ben, alle vragen zo goed mogelijk te beantwoorden. Dan hebben we dat tenminste gehad.

Wat ik niet weet is dat we in de komende weken nog viermaal ons hele verhaal aan de politie zullen moeten vertellen. We moeten niet alleen zien om te gaan met de vermissing van onze dochter, maar ook met de politie. Dit contact is heel formeel, soms zelfs koud en kil. Er zijn er bij de politie maar een paar die onze honger naar informatie lijken te begrijpen. Ik heb de indruk dat ze zo weinig mogelijk los proberen te laten. Het maakt de situatie nog ingrijpender.

Dan breekt het moment aan dat we zullen moeten gaan slapen. Hanna wil, kan en gaat niet naar bed. Ze blijft eerst nog even in de kamer en probeert wel wat te slapen op de bank. Tineke houdt er nog steeds rekening mee dat Sybine op een goed moment voor de deur zal staan. Misschien midden in de nacht. Ik geloof dat niet zo. Toch spreken we af dat we bij toerbeurt beneden op de bank zullen gaan liggen, zodat we onmiddellijk gewekt worden mocht Sybine toch thuiskomen. Voor ik ga slapen kijk ik nog even naar buiten en zie en hoor de helikopter in de lucht hangen. Dat deze hele machinerie voor mijn kind in de weer is, raakt me en geeft me hoop, maar tegelijkertijd ben ik somber en hou ik ernstig rekening met de mogelijkheid dat we haar niet meer levend terugzien.

Het lukt ons alledrie van tijd tot tijd even kort te slapen, maar we slapen heel onrustig. Elke keer als ik wakker word is er maar één gedachte die door me heen gaat: Sybine is niet thuisgekomen. Ik troost mezelf met de gedachte dat het niet zeker is dat ze dood is; maar zou ze dan ontvoerd zijn door een 'Dutroux'? Wordt ze gevangen gehouden in een of andere club? Wat is er met mijn dochter gebeurd?

2. Sybine en ons gezin

Dit is wat ik de politie verteld heb. Sybine is lang, al bijna even lang als ik, ongeveer één tachtig. En ze heeft trekken die een beetje op die van mij lijken en verder heeft ze een rond blozend gezicht. Hoe ze is? Wat verlegen misschien? Wel een doorzetter, dat zeker. Afgelopen zondag stond ze nog om half zes op om mee te gaan doen aan een schaatswedstrijd. Keurig, dat is ze ook. Dat kun je ook aan haar kamer zien. Ze is erg stipt. Niet iemand die zomaar met iedereen meegaat. Ze vindt het heerlijk om met haar vriendinnen op te trekken en ze is een echte giebelaar, ze kan om het minste of geringste in de lach schieten. Ze houdt van gezelligheid.

Ze houdt ook van muziek: ze kan prachtig dwarsfluit spelen, al heeft ze een hekel aan toonladders oefenen. Samen met Mirjam zit ze op les. In groep drie van de basisschool kregen ze al samen blokfluitles van Mirjams moeder en na een jaar of twee kregen ze beiden een dwarsfluit. Bij de Maarnse muziekschool hebben de meisjes bijna ieder jaar samen opgetreden. Tineke en Sybine hebben samen ook een keer iets gespeeld op een uitvoering van de muziekschool, Tineke speelde toen op de piano. Een hoogtepunt was het optreden van Sybine en Mirjam in de kerstnachtdienst van 1997 in de Nederlands-hervormde kapel in Maarn. Ze waren heel chic gekleed en brachten een ingewikkeld muziekstuk foutloos ten gehore. Ik zie ze nog staan hoog daarboven naast het orgel. Ook speelden ze ieder jaar in een gelegenheidsmuziekgroepje van de gereformeerde kerk te Maarn. Ik zie ze nog swingen op de maat van de muziek. O ja, en giebelen natuurlijk.

Mirjam en Sybine zijn al hun hele leven beste vriendinnen. Ze zitten niet alleen allebei op dwarsfluitles, maar ook op tennis.